

Bakalářská práce: Irena Sojková: Tělo jako prostředek a cíl

Posudek vedoucího práce: ak.mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.

Téma bakalářské práce vzešlo z osobního zájmu studentky. Představuje její systematické a dlouhodobé směřování. Bakalářská práce se tak stala prostorem pro jeho ideální prohloubení. Studentka pravidelně a intenzivně konzultovala všechny části práce, prošla fází rozsáhlé heuristické přípravy a ve finále osvědčila velkou míru samostatnosti, formulačních schopností i osobního autentického výtvarného projevu.

Práce je velmi dobře a přehledně strukturovaná. Autorka vychází z časové determinace vnímání těla v paradigmatu výtvarného umění, na něž navazuje stručnou filosofickou reflexí. Na fenomenologický přístup (Husserl) pak velmi logicky navazuje (fenomenologickým) výkladem tělesného sebepojetí. Představením body artu otevírá autorka další prostor teoretické části bakalářské práce. Na vybraných (podotkněme, že velmi dobře a citlivě) autorech a jejich dílech představuje nejen různý formální přístup k tělu, ale opět i myšlenková východiska, respektive obsahové přesahy. Pevné zakotvení metafyzického problému (paradoxně s ohledem na physis těla) pro autorku představuje druhá kapitola textu – antropometrie. Člověk je zde představen jako specifický etalon. Ani v této kapitole neschází reflexe teoretických zkoumání skrze výtvarné umění (Yves Klein). Ve třetí kapitole je předmětem zájmu haptika, gesto a pohyb a opět (toto řešení je třeba vyzdvihnout) jejich umělecká reflexe (Jackson Pollock, Adriana Šimotová atd.). Logicky se zde objevuje také podkapitola (3.5) věnovaná paleolitickému a neolitickému umění s komprimovaným vysvětlením souvislosti s tématem práce již v samotném názvu – „První pohyby a doteky“.

V praktické části studentka se stejnou mírou empatie uvádí čtenáře/diváka do osobní výpovědi. Slovo osobní je zde ještě naléhavější. Jde totiž vskutku o intimní nahlížení do vlastní tělesnosti, včetně „technického“ (rozměry vlastního těla), odkazujícího velmi logicky zpět k druhé kapitole teoretické části. Práce přes svůj meditativní charakter mají i rozměr křehce erotický, totiž značnou míru ženskosti (Experiment s pudrem). Zachycováním spánku je až sisyfovskou etudou, ovšem na rozdíl od antické předlohy s dobrým koncem! Zapojení barvy do vyjadřovacích prostředků je jen dalším prostorem pro důkaz, že autorka je citlivým a velmi dobrým malířem (do čehož zahrnuji i konceptuální dichotomii v malířském procesu – tedy přidávání barvy prstem stejně jako její odebrání). Čtenáře v tuto chvíli už ani nepřekvapí, že formát předložených prací koresponduje (vychází) s tělem (rozměry) autorky.

Didaktická část práce nijak nevybočuje z vysoce nadprůměrného standardu předchozích částí. Jednotlivé úlohy jsou logicky vybudované od úzké vazby k realitě až po senzitivní a intuitivní záznam vnímaného (záměrně neříkám viděného). Návrhy jsou přehledně členěny, nepostrádají vazbu k dějinám výtvarné kultury ani k RVP. Reflektivní bilance a fotodokumentace nevypovídá jen o tom, že návrhy prošly realizací (odučením), ale že výuka byla oboustranně plodná, přínosná a kreativní.

Práce je i po formální stránce velmi dobrá. Zmínku zaslouží grafická úprava, respektive sazba. Koncept dvou, tří vrstev sdělení (vlastní text, glosy-poznámky a obrazová dokumentace) je čtenářsky příjemný a fakticky přínosný. Oceňuji subtilní křehkost, osobní výpověď, fundovanost i pokoru, s níž autorka k práci přistoupila a v neposlední řadě také inspirační potenciál práce. Domnívám se, že shora uvedené kvality (a nejen ty) jsou v práci zcela zjevné a posouvají jí k tomu nejkvalitnějšímu, co v rámci bakalářských prací na Katedře výtvarné výchovy vzniklo.